

sporočilo za javnost

POROČILO IZPOSTAVLJA VARNOSTNE LUKNJE PRISTANIŠČ NA BALKANU

Poročilo z naslovom **Luknje v pristaniščih: Raziskovanje balkanskih pomorskih poti** (Portholes: Exploring the maritime Balkan routes), ki ga je danes objavila Globalna pobuda proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Global Initiative Against Transnational Organized Crime), navaja, da so kontejnerska pristanišča v jugovzhodni Evropi vse bolj podvržena trgovini z nezakonitim blagom. Ob izpostavljanju številnih večjih zasegov kokaina, heroina in cigaret od leta 2018 dalje, avtorji ugotavljajo, da tradicionalno 'balkansko pot' za preprodajo po kopnem dopolnjujejo pomorske poti prek pristanišč v Jadranskem, Egejskem in Črnem morju.

Soavtor Walter Kemp je dejal: »Zdi se, da prihaja do premika v vzorcih preprodajanja. Zaradi ukrepov, namenjenih omejevanju migracijskih tokov in bolezni covid, učinka izpodrivanja večjih zasegov kokaina v Belgiji in na Nizozemskem in motenj, ki jih povzroča vojna v Ukrajini, preprodalci iščejo alternativne poti.«

Večji zasegi kokaina – običajno skritega v škatlah z bananami – v pristaniščih, kot so Drač (Albanija), Ploče in Reka (Hrvaška) ter Solun (Grčija), vzbujajo sum, da postajajo jugovzhodna evropska pristanišča vse bolj privlačna za preprodalce. K temu prispevajo tudi veliki zasegi heroina v pristaniščih Constanta (Romunija), Koper (Slovenija) in Varna (Bolgarija) ter dolgoletni problem tihotapljenja cigaret, zlasti prek pristanišč Bar (Črna gora) in Pirej (Grčija).

Na podlagi študij primerov teh devetih komercialnih pristanišč v regiji poročilo sledi glavnim potem preprodajanja in razkrije tehnike prikrivanja, ki jih kriminalci uporabljajo. Obravnava tudi ekosistem pristanišč in njihove ranljivosti ter opisuje kriminalne akterje, ki delujejo v pristaniščih in okoli njih. Glavni avtor Ruggero Scaturro je dodal: »V nekaterih pristaniščih se zdi, da obstajajo celice kriminalnih združb, ki delujejo kot del širših transnacionalnih mrež. Več pristanišč je pravi magnet za nezakonite dejavnosti, saj ne privabljajo le lokalnih kriminalnih združb, ampak tudi tiste iz držav brez izhoda na morje, ki pa tak izhod na morje potrebujejo.«

»Zaradi povečanih naložb v infrastrukturo bodo balkanska pristanišča še privlačnejša za poslovanje – zakonito in nezakonito, zato je pomembno izboljšati varnost regionalnih pristanišč in okrepiti sodelovanje med organi kazenskega pregona vzdolž pomorskih balkanskih poti«.

Poročilo ugotavlja, da se je varnost pristanišč v jugovzhodni Evropi v zadnjem desetletju izboljšala predvsem zaradi večjih naložb v tehnologijo, uskladitve z mednarodnimi varnostnimi standardi ter podpore in usposabljanja organizacij, kot sta Urad ZN za droge in kriminal ter EUROPOL ter zaradi dvostranskih pomoči. Toda tako kot v drugih pristaniščih po svetu tehnične izboljšave včasih izniči korupcija.

Poročilo poudarja, da je tudi reka Donava zelo privlačna za preprodalce. »Zdi se, da je Donava slepa pega in si zasluži več pozornosti, zlasti zaradi možnosti tihotapljenja goriva,« je dejal Kemp.

»Grožnja, ki jo predstavljajo črni trgi ob Črnem morju, bi morala sprožiti tesnejše regionalno sodelovanje organov kazenskega pregona,« je predlagal.

Avtorji priporočajo tudi boljše sodelovanje med upravitelji pristanišč, policisti, ladjarji in carinskimi uradi vzdolž znanih trgovskih poti, na primer med Latinsko Ameriko, Zahodno Evropo in Zahodnim Balkanom.

Scaturro je zaključil: »Ne gre le za nadzor nad varnostjo pristanišč, posvetiti se moramo sledenju in prekinitvi transnacionalnih tokov.«

About the Global Initiative

The Global Initiative Against Transnational Organized Crime is a network of professionals working on the front lines of the fight against the illicit economy and criminal actors. Through a network of global civil society observatories on the illicit economy, we monitor evolving trends and work to build the evidence basis for policy action, disseminate the expertise of our Network, and catalyze multisectoral and holistic responses across a range of crime types. With the Global Initiative's Resilience Fund, we support community activists and local non-governmental organizations working in areas where crime governance critically undermines people's safety, security and life chances.

For more information or to interview the report's authors, please contact Claudio Landi at claudio.landi@globalinitiative.net.